21501-02 Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken

Nr. 3494 Brief van de minister van Buitenlandse Zaken

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 2 oktober 2026

Hierbij bied ik u de geannoteerde agenda naar aanleiding van de Raad Buitenlandse Zaken van 12 oktober 2026 aan.

De minister van Buitenlandse Zaken,
T.B.W. Berendsen

GEANNOTEERDE AGENDA RAAD BUITENLANDSE ZAKEN VAN 12 OKTOBER 2026

Op maandag 12 oktober 2026 vindt de Raad Buitenlandse Zaken (RBZ) plaats. De minister van Buitenlandse Zaken is voornemens deel te nemen namens Nederland.

Op de agenda staan op het moment van schrijven de volgende onderwerpen: veiligheidsimpact van uitbreiding van de Europese Unie (EU); de Russische agressie tegen Oekraïne, waarbij er in het bijzonder aandacht is voor de escalerende, hybride campagnes gericht tegen de EU en haar lidstaten; en de situatie in het Midden-Oosten. Daarnaast vindt er een informele ontbijtbijeenkomst plaats over het tegengaan van ongewenste informatie manipulatie en inmenging door buitenlandse actoren.
Tevens informeert het kabinet de Kamer middels deze brief over de *EU-Gulf Cooperation Council* (GCC) top op 24 oktober a.s. en over de uitvoering van de motie Klos-van der Lee[1] over de Nederlandse inzet op de effectiviteit van het GBVB.

Ontbijt tegengaan *Foreign Information Manipulation and Interference* (FIMI)

Tijdens het ontbijt zal gesproken worden over de toenemende buitenlandse dreigingen in het informatiedomein, die een groeiend risico vormen voor de Europese veiligheid. Voortbouwend op de vorige bespreking van dit onderwerp, waar de informatiedreiging vanuit verschillende landen, de achterliggende doelen en mogelijke maatregelen werden besproken, zal het kabinet benadrukken dat de EU de eigen democratische weerbaarheid verder moet versterken en actiever moet optreden tegen FIMI. Daarnaast zal het kabinet pleiten voor verdere investering in en versterking van gezamenlijke en nationale strategische communicatie, zodat de EU beter bestand is tegen FIMI-campagnes en sneller kan handelen.

Veiligheidsimpact uitbreiding Unie

Tijdens de Raad zal gesproken worden over de veiligheidsimpact van uitbreiding van de Unie. Zoals aangegeven in recente communicatie aan uw Kamer[2], kan EU-uitbreiding een positieve bijdrage leveren aan de veiligheid en stabiliteit van Nederland en de Unie indien zowel de EU als kandidaat-lidstaten daar klaar voor zijn. Wel constateert het kabinet dat de EU haar gedeelde waarden en interne markt in toenemende mate moet beschermen tegen het geopolitieke handelen van andere actoren. Dit is ook bij EU-uitbreiding relevant.

Het kabinet zal tijdens de Raad daarom allereerst onderstrepen dat landen die tot de EU willen toetreden zonder ambiguïteit moeten kiezen voor de veiligheids- en waardengemeenschap die de Unie is, en hun buitenlandbeleid daarop afstemmen. Daarom staat voor dit kabinet buiten kijf dat toetreding pas plaatsvindt wanneer aan alle toetredingsvoorwaarden is voldaan, zowel ten

[1] Kamerstuk 21 501-02, nr. 3400.
[2] Kamerbrief EU-uitbreiding, waarborgen en de toekomst van Europa en de Kabinetsreactie op het AIV-advies EU-uitbreiding (Kamerstuk 23 987, nr. 412 en Kamerstuk 23 987, nr. 415).

aanzien van de rechtsstaat als bijvoorbeeld ten aanzien van aansluiting bij het Gemeenschappelijk Buitenlands- en Veiligheidsbeleid (GBVB) van de EU. Uitbreiding moet de Unie immers versterken, niet verzwakken. Tevens zal het kabinet aangeven dat de EU moet hervormen om haar handelingsvermogen ook in de toekomst te behouden. Om een grotere Unie effectief te houden, pleit Nederland bijvoorbeeld voor een overstap van unanimiteit naar gekwalificeerde meerderheidsbesluitvorming op onderdelen van het GBVB. Tot slot dienen geostrategische belangen voor het kabinet voldoende te worden betrokken bij uitbreidingsbeleid. Dit betekent dat kandidaat-lidstaten een reëel perspectief op EU-toetreding moet worden geboden, teneinde de mogelijkheid te verminderen voor landen als Rusland of China om er hun invloed te doen gelden en zo de veiligheid en stabiliteit in Europa te ondermijnen.

Russische agressie tegen Oekraïne
De Raad zal spreken over de voortdurende Russische agressieoorlog tegen Oekraïne. Naar verwachting zal de nadruk liggen op de militaire en financiële noden van Oekraïne, en op EU-steun aan Oekraïne. Ook de bescherming van Oekraïens cultureel erfgoed zal worden besproken. Het kabinet zal hierbij de hoge urgentie benadrukken van de inventarisatie van noodzakelijke steun, onder meer met oog op de aankomende winter. Het kabinet zal er daarbij voor pleiten dat de EU-steunlening alleen niet voldoende is en alle EU-lidstaten dringend oproepen tot het verhogen van hun bilaterale steun, ook in het kader van een eerlijke lastenverdeling. Tegelijk geldt dat Oekraïne werk moet blijven maken van noodzakelijke hervormingen, onder andere ter versterking van de rechtsstaat en corruptiebestrijding. De Raad zal naar verwachting tevens spreken over het opvoeren van de druk op Rusland, onder meer door middel van sancties en gerichte acties tegen de Russische schaduwvloot. Ook zal er aandacht uitgaan naar de inzet op het weren van Russische sporters bij sportevenementen.

De Raad zal ook ingaan op de toenemende hybride activiteiten vanuit Rusland. Het kabinet zal pleiten voor een verdere versterking van het vermogen van de EU om deze activiteiten tijdig te signaleren en hier effectief en daadkrachtig op te reageren, in nauwe samenhang met NAVO-inspanningen op dit terrein. De Europese aanpak moet daarbij niet alleen gericht zijn op het reageren op concrete incidenten, maar ook op het aanpakken van het bredere patroon van hybride activiteiten. Het kabinet vindt het daartoe wenselijk dat de EU het beschikbare instrumentarium, waaronder sancties, strategische communicatie en steun aan partnerlanden, in samenhang inzet en waar mogelijk verder ontwikkelt.

Situatie Midden-Oosten
De Raad zal stilstaan bij de situatie in het Midden-Oosten en daarbij naar verwachting spreken over Iran, de Straat van Hormuz, Israël en de Palestijnse Gebieden, en Libanon.

Het kabinet zal zorgen uitspreken over de humanitaire situatie in de Gazastrook en zal andermaal het belang onderstrepen van ongehinderde, veilige en onvoorwaardelijke humanitaire toegang voor professionele hulporganisaties, temeer nu de winter nadert en de weersomstandigheden verder verslechteren. Daarnaast zal het kabinet zorgen uiten over de situatie op de Westelijke Jordaanoever, die verder verslechtert door onder meer toenemend

kolonistengeweld en de uitbreiding van illegale nederzettingen. Het kabinet blijft voorstander van maatregelen in EU-verband en steunt de recente oproep van Hoge Vertegenwoordiger Kallas voor een EU-handelsmaatregel gericht op de nederzettingen. Het kabinet zal zich blijven inzetten voor aanvullende sancties tegen gewelddadige kolonisten en hun organisaties. Het kabinet zal zich tevens hard maken voor nieuwe sancties tegen Hamas en de Palestijnse Islamitische Jihad (PIJ).

Het kabinet heeft nationale handelsmaatregelen ingesteld in lijn met de internationaalrechtelijke verplichting om niet bij te dragen aan de onrechtmatige situatie in de door Israël bezette gebieden. Het kabinet betreurt het onnodige besluit van het Israëlische ministerie van Buitenlandse Zaken om de diplomatieke status van Nederlandse diplomaten in Ramallah en de privileges die daarbij horen binnen zeven dagen in te trekken.

Ten aanzien van Libanon zal de Raad mogelijk ook verder spreken over een nieuwe EU-missie. Het kabinet is voorstander van de oprichting van deze EU-missie in Libanon, die als doel heeft bij te dragen aan het versterken van de capaciteiten van de *Lebanese Armed Forces* (LAF) en de *Internal Security Forces* (ISF).

Het kabinet zal tijdens de Raad ook pleiten voor een snel en duurzaam einde aan de oorlog in Iran en de regio. Een combinatie van (sanctie)druk en diplomatieke dialoog blijft daarvoor essentieel. Het kabinet steunt een actieve EU-rol en bredere initiatieven gericht op vrije doorvaart in de Straat van Hormuz en de Bab Al-Mandab. Het kabinet blijft daarnaast voortdurend aandacht houden voor de mensenrechtensituatie in Iran.

EU-GCC top
Op 24 oktober vindt een bijeenkomst van regeringsleiders van de EU en de Samenwerkingsraad van de Arabische Golfstaten (*Gulf Cooperation Council*, GCC) plaats in Riyad. Dit is de tweede keer dat de EU-GCC top plaatsvindt. Het kabinet is voornemens om deel te nemen aan de top. De agenda is momenteel nog niet bekend. Naar verwachting zal in ieder geval gesproken worden over de situatie in het Midden-Oosten. Het kabinet hecht grote waarde aan de relatie met de GCC-landen, die in het huidige geopolitieke speelveld een belangrijke rol spelen. Het kabinet ziet de Top als een belangrijk moment om samenwerking te versterken op urgente onderwerpen zoals regionale stabiliteit, de-escalatie en het waarborgen van vrijheid van navigatie alsook op meer langetermijn onderwerpen zoals economie, connectiviteit, energie, handel en investeringen.

Inzet effectief Gemeenschappelijk Buitenlands- en Veiligheidsbeleid (GBVB)

Middels deze geannoteerde agenda informeert het kabinet de Kamer over de uitvoering van de motie Klos-van der Lee[3] over de Nederlandse inzet op de effectiviteit van het GBVB.

Nederland zet blijvend in op een overstap van unanimiteit naar gekwalificeerde meerderheid (QMV) voor bepaalde terreinen van GBVB-besluiten. Omdat een aantal lidstaten sterk hecht aan unanimiteitsbesluitvorming is dit een langetermijnproces. Daarom pleit het kabinet ook voor verbeteringen binnen de bestaande GBVB-besluitvormingsprocedures. Zo zet het kabinet in op het gebruik van QMV daar waar de verdragen die mogelijkheid al bieden, zoals bij het verlengen van sancties. Ook is er veel winst te behalen door vaker gebruik te maken van constructieve onthouding.

Als actief lid van de *Group of Friends* voor verbeterde besluitvorming in het EU buitenlandbeleid, verkent Nederland daarnaast ook andere opties, zoals de mogelijke toepassing van een noodremprocedure om de vitale belangen van lidstaten te waarborgen. Recent heeft Nederland een Duits non-paper met leidende principes voor efficiënte besluitvorming medeondertekend, waarbij ook andere lidstaten werden opgeroepen deze te ondertekenen. Het kabinet beschouwt deze motie hiermee als afgedaan en zal de Kamer over haar inspanningen op dit terrein blijven informeren.

[3] Kamerstuk 21 501-02, nr. 3400.